

ЛИТЕРАТУРЕН
ИНСТИТУТ
Ф. № 32-77
ИНВ. №

НЕДЯЛКО БРАТОВЕ

Съученик на Н. Вапцаров в Малинното училище.

Вапцаров беше слаб телесно и бе приет в училището по застъпничество от баща му, който бил влиятелен македонски деец - близък с цар Фердинанд и цар Борис.

Той беше бавен в движенията и флегматичен.

През първия курс ни чете свое стихотворение, но стана известен като поет, когато написа марша на випуска ни. Разказвал ни е, че писал, т.е. "плетел", както се изразяваме, стихове още когато бил в гимназията - преди шести клас. В часове по български език Вапцаров спореше често с учителя ни Георги Георгиев за значението и мястото на Вазова и Яворова като поети. Г-н Георгиев признаваше Вазова за народен и национален поет, а Вапцаров защитаваше Яворова и цитираше негови стихотворения.

В писма до баща си той изразяваше желанието си да следва по литература: искаше да отиде във Виена и там да учи по физиология. Баща му нареди чрез военното министерство да не го пущат да напусне училището.

Строгий режим в училището и несъгласието на баща му да следва по литература го потискаха и го направиха недоволен, а това го свърза и с комунистическата партия.

Много обичаше да ходи на театър - неделен ден след пладне. След представления изказваше възхищението си и повтаряше фрази, научени от актьорите. На театър отиваше с другаря си Йосиф Рангелов. Със същия някой път отиваше и в протестантската черква, за да пеят. Любовта му към театър го направи режисьор в училище, където година-две той подготвяше театралните представления. Можеше добре да декламира, но беше по-приятен за слушане, отколкото за гледане, защото фигурата му не беше представителна.

Имаше разработена мисъл: можеше по няколко начина да изказва една основна мисъл по литература и с тая си дарба бе полезен на другарите си, като на няколко души диктуваше различни изречения за сročните домашни упражнения по български език.

Обичаше да се шегува и да подбива военната служба и в това отношение се проявяваше, когато командуваше "парада".

След завършването ни, когато произнесе речта си в бирария "Грозд", Вапцаров отиде с фойтон в пощата и води телефонен разговор с бащини си приятели в София - македонци, близки до вътрешното и военното министерство, на които внуши да наредят до варненските власти да не бъде арестуван заради тая му реч. По същото време и началникът на училището бил в пощата. Вапцаров дочакал излизането му от пощата и не бе задържан.

ИНСТИТУТ ЗА
БЪЛГАРСКА
ЛИТЕРАТУРА

Записан разговор.

ВАРНА, 11 март 1948 г.